

የወልቃይት ጠገዴ ትግል የሁሉም ኢትዮጵያውያን ትግል ነው

የጎንደር ሕብረት ለኢትዮጵያ አንድነት ምሽት

April 29, 2017

አክሎግ ቢራራ (ዶ/ር

ክፍል አንድ

መጀመሪያ ይህን የጎንደር ሕብረት ለኢትዮጵያ አንድነት ስብሰባ ያዘጋጃችሁትን ወገኖቻችን ከልብ አመሰግናለሁ። ለዚህ ስብሰባ መሰረት፤ በህይወታቸው መስዋዕት የከፈለቱን ሁሉ በሕሊና ጸሎት ለማስታወስ እንድንገሳ እጠይቃለሁ። አመሰግናለሁ!!

በዚህ ምሽት እንድናገር የተጠይቅሁት ጎንደራውንና ሌላውን የአማራ ሕዝብ ስለሰፈሰበው፤ ግዙፉ ችግሮችን ስላስከተለው የወልቃይት ትግል ተብሎ ስለሚጠራው ነው። በእኔ እምነት፤ ይህ ጉዳይና ትግል የሁሉም ኢትዮጵያውያን ጉዳይ ነው።

መጀመሪያ የአገራችንን ሁኔታ በአጭሩ አቀርባለሁ።

ይህን የአቅም ግንባታ ስራ ስናካሂድ፤ ህወሓቶችና በጥቅም የተገዙ ግለሰቦች እንድንከፋፈል ጥረት እንደሚደርጉ እናስታውሳለን። ህወሓቶች እኛን ለማጥቃት የቻሉት በራሳቸው አቅምና ጥንካሬ አይደለም።

በሶስት መሰረታዊ ክስተቶች ነው።

አንድ፤ እኛን በመከፋፈልና ሰርጎ ገቦችን በመጠቀም

ሁለት፤ ታሪክን ያለ መረጃ በመፍጠርና

ሶስት፤ የውጭ መንግሥታት አገልጋይ በመሆን።

አባካችሁ፤ ለእነዚህ ከፋፋዮች ቦታ አንስጣቸው!!!

ጀግናው የጎንደር ሕዝብ ገና ከመነሻው ደፍሮና ቆራጥነት አሳይቶ፤ የአገሩን ሰንደቅ ዓላም ይዞ፤ በማያሻማ ደረጃ ህወሓትንና አጋሮቹን ተቃዋሚ ወደ አደባባይ ሲወጣ “በአሮሚያ የሚፈሰዉ የአሮሞ ወንድሞቻችን ደም የእኛም ደም ነዉ!! በቀለ ገርባ መሪያችን ነዉ!!” የሚል ድምጽ አሰምቷል። በተመሳሳይ፤ የአሮሞ ወጣቶች ይዘዋቸዉ ከተሰለፉት መፈክሮች መካከል በህወሓት ፍላጎት፤ እቅድና የውስጥ ስምምነትና “ፈቃድ፤ እየተቆረሰ ለጎረቤት አገር ሱዳን የተሰጠዉ የጎንደር ወገኖቻችን መሬት የእኛም መሬት ነዉ”፤ “የወልቃይት ሕዝብ የማንነት ጥያቄ የእኛም ጥያቄ ነዉ”፤ “የጎንደር ወገኖቻችን የፍትህ የነፃነት፤ የማንነትና የድንበር ጥያቄዎች የእኛም ጥያቄዎች ናቸዉ” የሚሉ መልዕክቶችን ያዘሉና የጎንደራውንና የአሮሞውን ወንድማማችነትና እህትማማችነት ያጠናከሩ እሴቶች ይገኙበታል። የጎንደራውና የአሮሞው ወጣት ትውልድ ባለፉት 26 ዓመታት ህወሓቶች የጫኑበትን የከፈፍለህ ግዛው ስልትና ሰበካ ሰብረውት ወጥተዋል። “በአሮምያ የሚፈሰው የአሮሞ ወንድሞቻችን ደም ደማችን ነው” ትክክል ብሂል ነው። “በሀወሃቶች ፈቃድ እየተቆረሰ ለሱዳን መንግሥት” እንደ ስጦታ የሚሰጠው መሬት “የእኛም ጥያቄ ነው” የሚለው የአሮሞ ወጣቶች መልእክት” የኢትዮጵያውያን መንፈስን የያዘ ነው። ትክክል ነው።

እስኪ እኛ ጎንደራውን እኛ አማራዎች “የማንኛውም አማራ ደም ደማችን ነው” ለማለት እንድፈር!! እኛ የራሳችን መንነት ተቀብለን፤ የራሳችን መብት ካላስከበርን ማንም አያስከብርልንም። ስርዓቱ ለጎንደራ ህይወት ደንታ የለውም። ለአሮሞ ህይወት ደንታ የለውም።

ባለፈው ዓመት በተከሰተው ሕዝባዊ አመጽ በጎንደርና በባህር ዳር፤ ከሃምሌ እስከ መስከረም 2009 ባለው ጊዜ ውስጥ የሞቱት ወገኖቻችን ቁጥር በትክክል ባይታወቅም፤ በአንድ **ቀን ብቻ ከመቶ** በላይ መስዋዕት ሆነዋል። የአስቸኳይ አዋጅ ከታወጀ ወዲህ የሞተውን፤ የቆሰለውን፤ የታፈነውን፤ የታሰረውን፤ እንዲሰወር የተደረገውን፤ የተሰደደውን የአማራ ሕዝብ ቁጥር ለማወቅ አይቻልም። በብዙ ሽህዎች ይገመታል። ህወሓት ይህን የንጹሃን እልቂት ዋጋ አይሰጠውም። እኛም ቸል ስላልነው የውጭ አገር መንግሥታትና የሰብአዊ መብት ተቋማት ለአማራው ሕዝብ እልቂት ድምጽ ለማሰማት አልፈለጉም። በእኛ ጀርባ እንደ ገና ድርድር ቢደረግብን አይገርመኝም!!

ለምን እንታገላለን? ብለን ከጠየቅን ጉዳዩ **የህልውና ጥያቄ** ስለሆነ ነው። ዛሬ እንደ ጎንደራው ለመብቱ፤ ለነጻነቱና ለሃገሩ ቆርጦ የተነሳ ሕዝብ አለ ለማለት አልቸልም። መነሻችን የጎንደራው ሕዝባዊ አመጽ ነው። **መድረሻችን ግን ኢትዮጵያን** ከመፈራረስ ማዳን ነው። ጎንደራውና ሌላው ኢትዮጵያዊ ሕዝብ ያለ ኢትዮጵያ አገር የለውም። የወልቃይት ጉዳይ ሲባል ማሰብ ያለብን ይኼን **የኢትዮጵያዊነት** መለያችን ጭምር ነው!! **“እኔም ወልቃይቴ ነኝ”** ማለት ኩራት እንጅ ሃፍረት ሊሆን አይችልም። የወልቃይቴው እልቂት የመላው አማራ እልቂት ነው። ወልቃይቴዎች “እኛ አማራዎች እንጅ ትግራዎች አይደለንም” ሲሉ ሕገ መንግሥት ቢኖርና ቢከበር ኖሮ በወልቃይቴው ላይ እልቂት አይደረግም ነበር።

ህወሓቶችን ውሸታሞች ናችሁ ለማለት እንድፈር

በአሁኑ በህወሓቶች የበላይነት በሚገዛው ስርዓት እውነቱንና ውሸቱን ለመለየት አይቻልም። እኛ፤ በተለይ ምሁራንና ልሂቃን **እውነቱን ከውሸቱ መለየት** አለብን። አራት ምሳሌዎችን እጠቅሳለሁ።

አንድ፤ ለመብታቸው ሲታገሉ የሞቱት ወገኖቻችን በትግራይ ተወላጆች ላይ አንድም ጥይት አልተኮሱም። አንድም የትግራይ ተወላጅ ከቀያችን ይውጣ ብለው ጨኸት አላሰሙም። ጎንደራው ከትግራዎች ጋር አልኖርም አላለም!! ማንኛውም ጎንደራ እንደሚያስታውሰው **በጎንደር ከተማ** አብዛኛውን ዘመናዊ እኮኖሚ ይዘውት የነበሩት ትግርኛ ተናጋሪዎችና የትግራይ ተወላጆች ናቸው። ጎንደራው የሚናገረው ኢትዮጵያ የሁላችንም አገር ናት ነው እንጅ ከትግራዎች ጋር አብረን አንኖርም አይደለም!! በዋልድባ ገዳም የሚኖሩት፤ እንደ አባ ገብረየሱስ እና ሌሎች **38 አባቶች ከመስቀልና ከምርኩዝ ውጭ** ምን መሳሪያ ይዘው ነው ህወሓት ያሰራቸው? እነዚህ አባቶች ለትግራይ ሕዝብ ምን አደጋ ፈጠሩ? **ምክንያቱ የዋልድባውን መሬት ለመንጠቅና ወደ ትግራይ ለማጠቅለል ነው።**

ህወሓቶች ትግላቸውን ሲያካሂዱ ወደፊት የሚነጥቋቸውን መሬቶች፤ ዋልድባን ጨምሮ በጥናትና በምርምር ገምግምግው እንደ ነበር መረጃዎች አሉ። ለምሳሌ፤ መንፈሳዊ የሚመስሉ ሰላዮችን ወደ ዋልድባ በማስገባት “ማን ምን” እንደሆነ ለማወቅ ችለዋል። በገዳሙ የሚገኙ መዛግብትን ወስደዋል። መሬቱ ለምን ጥቅም ሊውል እንደሚችል አጥንተዋል። ዛሬ የዋልድባን ገዳም መሬት ለማጠቃለል በሚያስችል ሁኔታ ዘመናዊ የእርሻ እቅድ ተልመዋል። ነዋሪ የሆኑ ጎንደራዎችን ከቀያቸው እንዲባረሩ በማድረግ ላይ ናቸው። የዋልድባ መንፈሳዊ አባቶችን ያሰሩበት ዋና ምክንያት መሬቱን ስለሚፈልጉት ነው።

ሁለት፤ ህወሓቶች በጎንደር/ቤጌምድር እንቅስቃሴ ሲያደርጉ ለጦርነት የተሰበሰበውን የትግራይ ተወላጅ ሁኔታዎች በጠየቁት መሰረት ወደ ሱዳን እንዲሰደዱ አመቻችተው ነበር። ከሱዳን ጋር የተፈጠረው ወዳጅነት በዚህ ምክንያት መሆኑ የሚያከራክር አይመስለኝም። ከላይ የአሮሞ ወጣቶች እንዳሉት ህወሓት

የሱዳንን ውለታ የከፈሉት የጎንደራውን መሬት ቆርሰው ለወዳጃቸው ለሱዳን መንግሥት በመስጠት ነው። በተጨማሪ፤ ህወሓቶች ስልጣን ከያዙ በኋላ የተሰደዱትንና ሌሎችን የትግራይ ተወላጆች በወልቃይት፤ በሰቲት ሁመራና በሌሎች ሊነጥቋቸው በወሰኑት መሬቶች አስፍረዋል። ሰፈራው የተለመደ ስለሆነ ምን ችግር አለበት?

ሰፈራ የተለመደ መሆኑ አያከራክርም። ሆኖም፤ በአብዛኛው ሰፋሪዎች ሲሰፍቱ ራሳቸውን ከነዋሪው ሕዝብ ጋር አቀላቅለው፤ ጉርብትና ፈጥረው፤ ቀስ በቀስ ከሌላው ሕዝብ ጋር ተጋብተውና ተዋልደው ይኖራሉ። ህወሓቶች ያደረጉት ከዚህ የተለየ ነው። የትግራይ ተወላጆችን በትግራይነታቸው የራሳቸው ማንነት ተጠብቆ ልዩ እንክብካቤና እውቅና እንዲኖራቸው ተደርጓል። የትግራይ ተወላጆች የቁጥር ብዛት እንዲኖራቸው ጎንደራውን ከቀዩ አስወግደውታል፤ እልቂት አካሂደውታል። ይህ ጣሊያኖች በኢትዮጵያ፤ እንግሊዞች በዝምባብዌና በደቡብ አፍሪካ ወዘተ፤ አሜሪካኖች በአሜሪካ ካደረጉት አይለይም። ውጤቱ ሰፋሪዎቹ የመሬት ባለቤት እንዲሆኑ አመቻችቷል። ህወሓት የፈጠረው የቋንቋና የብሄር ፌዴራሊዝም ይህን የመሬት የበላይነት እንደምታ ስኬታማ ለማድረግ ችሏል። የወልቃይት ሕዝብ “እኛ አማራዎች እንጅ ትግሬዎች አይደለንም” ብሏል። የወልቃይቱ የማንነት ጥያቄ አግባብ ያለው፤ ህወሓቶች በማያከብሩት ሕገ መንግሥት የተመዘገበ ነው። ወልቃይቱ ማንነቱ ይከበር ሲል የአማራውን የማንነት ጥያቄም በማንጸባረቅ ነው። የአማራው ብሄር በተከታታይ ማንነቱ ይከበር፤ በማንነቱ “እልቂት አይካሄድብኝ” ሲል ቆይቷል። ሰሚ ግን አላገኘም። ህወሓቶች የወሰኑት “በአማራው መቃብር ላይ” ታላቋን ትግራይን ለመመስረት ነው።

ስለሆነም፤ የወልቃይቱ አማራ ሆነ የሌላው የአማራ ሕዝብ ተቃርኖው ከጠባብ ብሄርተኛውና ከጎጠኛው ከህወሓት ጋር ነው። ከሰፈራ የትግራይ ሕዝብ ጋር አይደለም። ኢትዮጵያን በበላይነት ከሚቆጣጠረው “ከትግራይ መንግሥት ጋር” እንጅ ኢህአዴግ ተብሎ በጅምላ ከሚጠራውም ስርዓት ጋርም አይደለም። በኢህአዴግ ውስጥ ታፍነው የሚገኙ የህወሓት አባላትና ህወሓት መሰል ግለሰቦችና ቡድኖች ያልሆኑ ሁሉ ራሳቸውን ከህወሓት መንጋጋ ነጻ ማውጣት ይኖርባቸዋል። የትግራይ ሕዝብ የረገርም ጊዜ ጥቅም ስኬታማ ሊሆን የሚችለው በመሬት ነጠቃ አይደለም። አብሮ በመኖር ብቻ ነው።

ህወሓቶች በየቦታው የሚፈጽሙት ወንጀል ለኢህአዴጎችም አደጋዎችን እየፈጠረላቸው ነው። በአሁኑ ወቅት የኢትዮጵያ መንግሥት የሚባል ነገር የለም። ያለው የህወሓት መንግሥት ቢባል አግባብ ይኖረዋል።

ህወሓቶች ቅማንቶችን እናነተ “ትግሬዎች እንጅ አማራዎች አይደላችሁም” የሚል ውሳኔ ወስኖባቸዋል። የዚህ ቡድን አምባገነናዊነት ለማንነት ጥያቄዎች አግባብ ያለው መፍትሄ ሊፈጥር አይችልም። የፌዴራል ስርዓቱ ለዲሞክራሲ ሳይሆን ለመሬት ነጠቃ ዋና መሳሪያ ሆኗል።

ሶስት፤ ህወሓቶች ወጣት ትግሬዎችን ሲያስተምሩ ራስ ዳሽን የትግራይ አካል ነው ብለው ነበር። በአዲስ ዘመን የሚኖሩ ጎንደራ ወጣቶች ትግርኛ እንዲማሩ ተደርጎ ነበር። ይህ ጎንደርን ለማጠቃለል የታቀደ ሴራ ነበር። አስቡት!! ወልቃይት ጠገዴ፤ ጠለምት፤ ሰቲት ሁመራ፤ ለሱዳን የተሰጠው መሬት፤ ዋልድባ፤ ቀስ በቀስ ራስ ዳሽን፤ አዲስ ዘመን ሲወሰዱ፤ ለጎንደራው ምን ቀረው? ይህን ነው የጎንደራው አማራ ሕዝብ ጉረሮ ታንቋል የምለው።

አራት፤ ህወሓት የሚቆጣጠረው ኢህአዴግ ኢትዮጵያ በምግብ ራሷን ችላለች ይላል። ግን ምግብ ትለምናለች። ለም መሬቷን ለውጭና ለምርጥ የትግራይ ተወላጅ ኢንቬስተሮች አስተላልፋ፤ ነዋሪዎቹን አስወግዳ ህንዶች፤ አረቦች፤ ምርጥ የትግራይ ተወላጆች፤ ከኢትዮጵያ ባንኮች ብድር ያለ መያዣ ተበድረው ያልከሰሩትና አገር ለቀው ያልወጡት ሩዝና ሌላ አምርተው ለውጭ ገበያ እንዲሸጡ አመቻችታለች። ይህ ሊሆን የቻለበት ዋና ምክንያት ዘመናዊው ኢኮኖሚው በሙሉ በህወሓቶች ስለተማረከ ነው።

በስዊዲሽኛ የተዘጋጀውን “የሞቱ አህዮች ጅብ አይፈሩም፤ Dead Donkeys Fear No Hymas” የተባለውን የመሬት ነጠቃ ፊልም እንድታዩትና ራሳችሁ እንድትፈሩ እጠይቃለሁ። ይህ ፊልም፣ ኢትዮጵያ ተቆርቋሪ መንግሥት እንደሌላት ያሳያል። እኔ The Great Land Giveaway በሚል ያሳተምኩትን መጽሃፍ ሙሉ በሙሉ ያንጸባርቃል። የኢትዮጵያ ሕዝብ የመሬቱ ባለቤት አይደለም። ባለቤቱ ህወሓትና የጥቅም ተባባሪዎቹ ናቸው።

ሕግ የሌለባት የህወሓቶች ኢትዮጵያ

የህወሓት ሕገ መንግሥት መጠቀያችን **ሆኗል!! የዋልድባ አባቶች መታሰር ከጀርባው መልእክት አለው። ይኼም** መልእክት፤ በዛሬይቱ ኢትዮጵያ ሕግ አውጭው፤ ሕግ አስተርጓሚውና ሕግ አስፈጻሚው እኔ ነኝ የሚል የህወሓት መልእክት ነው። ይህ የሕግ የበላይነት አለመኖር ጉዳቱ ሰፊ ነው። የህወሓትና የአጋሮቹ የማጥቂያና የመሬት የበላይነት መሳሪያ ሆኖ ለ26 ዓመታት አገልግሏል!! ሕግ በማይከበርበት አገር የሚለመደው ውንብድና ነው። የወልቃይት-ጠገዴ፤ የጠለትምት፤ የሰቲት ሁመራ፤ የዋልድባ ነጠቃ ውንብድና ነው!!

በዛሬይቱ ኢትዮጵያ ማንኛውም ዜጋ ለሙብቱ ሲታገል የሚታሰርበት፤ አካለ ስንኩል የሚሆንበት፤ በገዳምም ውስጥ ቢኖር በሌላ ቦታ መሬቱና ቤቱ የሚነጠቅበት፤ እህቱ፤ ሚስቱ፤ እናቱና አክሱ የሚደፈሩበት፤ ክብሩ የሚነካበት ዋና ምክንያት ኢትዮጵያ ሕግ የሌለባት የጥቂት ወንበዴዎች አገር በመሆኗ ነው። አሜሪካ ለኢትዮጵያ \$30 ቢሊየን ለገሰች፤ \$30 ቢሊየን ተሰረቀ (Forbes). ማን እንደሰረቀው፤ ማን ኃብት እንዳካበተበት ለመገመት ትችላላችሁ። ላረጋግጥላችሁ የምችለው የሰረቀው ጎንደሬው፤ አጅኩ፤ አሮሞው፤ ጉራጌው አይደለም። ይህን ያክል ግዙፍ ኃብት የሚሰርቅ ቡድን ዋልድባን፤ ወልቃይትን ወዘተ ቢደፍር አያስደንቅም። የሕግ የበላይነት ቢኖር ዋልድባ አይደፈርም፤ ወልቃይት-ጠገዴ፤ ጠለምት፤ ሰቲት ሁመራ አይነጠቅም።

የሰብአዊ መብቶችን እረገጣ ብንመራመር የኢትዮጵያ ሕዝብ “እግሩና እጁ በህወሓቶችና በአጋሮቻቸው ታሰሯል።” ነጣቂ ለመሆን ሕገ-መንግሥቱን “አትንኩብኝ” ማለትን ይጠይቃል። ሕግን የማያከብር ቡድን “ሕገ መንግሥት አለ” የሚለው በመሳሪያ ኃይል ስለሚመካ ብቻ ነው። የአንድ መንግሥት ትርጉሙ ሁሉን በቅንነት፤ ሚዛናዊ በሆነ መስፈርት ማገልገሉ ነው!! ባንኮቹን በሙሉ እየተቆጣጠረ ብዙ ቢሊየን ብር ጠፋና ተሰረቀ ይላል። ሌቦቹ እነማን ናቸው ተብሎ ቢጠየቅ መልስ የለውም። “ከፍተኛ ሌቦች” እየሰረቁ ዝቅተኛ ሌቦችን ያስራሉ። ብዙ ቢሊየን ዶላር ከአገር እያሸጉ አገሪቱ ለማኝ እንድትሆን ያደርጋሉ!!

ባለፈው ዓመት የአሮሞውና የአማራው ሕዝብ በገፍ አምጾ ለህወሓት/ኢህአዴግ የላከው መልእክት “ከአሁን በኋላ የአንተ ሕገ መንግሥት፤ ስርዓት እጅግና እግሬን ሊያስር አይችልም፤ የኢትዮጵያ ሕዝብ በባርነት ልኑር ብሎ ቃል አልገባልህም!! ለነጻነቱ፤ ለፍትህ፤ ለሃገሪና ለሙብቱ መከበር መስዋዕት እሆናለሁ ብዬ ተነስቻለሁ” የሚል ነው። ሕዝብ ከባርነት ነጻነትን ሲመርጥ አብረን መቆም ግዴታችን ነው።

ህወሓቶች የሕዝቡን እሮሮ አይሰሙትም። የቅርብ ምሳሌ ላቅርብ። ከአንድ ዓመት ጥናትና ምርምር በኋላ ህወሓት የሚመራው “የሰብአዊ መብት” ተቋም መስዋዕት የሆኑትን ወገኖቻችን “ጉዳይ መርምሮ” የደመደመው ከአሳፋሪነት ደረጃ አልፎ ይዘገንናል። ስላማዊ ሰልፉን የመሩትን ወገኖቻችን ወንጀለኛ አድርጓቸዋል። ለፍትህ የሞቱት ወንጀለኞች፤ ገዳዮቹ ገጹሆች የሆኑባት አገር ኢትዮጵያ ብቻ ናት ለማለት እደፍራለሁ። በምርጫ ዘጠና ሰባትም የሆነው ተመሳሳይ ነው። ህወሓቶች ያቀረቡት ዘገባ ሚቶችንና ከጀርባ አሉ ተብለው የተከሰሱትንና በእስር ቤት የሚገኙትን መሪዎች ወቅሶ፤ ለሞቱት “ተመጣጣኝ እርምጃ” መውሰድ ማንንም የመንግሥት ባለሥልጣን በሃላፊነት አያስጠይቅም ወደሚል ድምዳሜ ላይ መርቶታል። ይህ ስለወልቃይት ጉዳይ ቁም ነገር አለው።

ከህወሓት/ኢህአዴግ “መንግሥት” ተብሎ ቡድን ፍትህ አንጠብቅም። በተለይ የመሬት ነጠቃን በሚመለከት። ይህ ቡድን የብሄር ጥላቻን መርዝ ሰርጭቶ በአንድ በኩል በትግራይ ሕዝብ፤ በሌላው በኩል በአብዛኛው የኢትዮጵያ ሕዝብ መካከል በመሳሪያ አቅም የተደገፈ የመሬት ነጠቃ፤ የሰብአዊ መብቶች አፈናና ረገጣ፤ የብሄር እልቂት አሁንም በባሰ ሁኔታ አያካሄድ ነው። በምንም መስፈርት ብንመረምረው ይህ ቡድን ኢትዮጵያንና ኢትዮጵያዊነትን አይወድም። ስልጣን ለመልቀቅ ቀርቶ ለመጋራት አይፈቅድም።

ህወሓት ለትግራይ ተወላጆች ይጮሃል!! ህወሓት የአማራው ሕዝብ ከሚኖርበት በገፍ ሲፈናቀል፤ ቀደም ሲል በጅምላ ሲጨፈጨፍ አንድም ጊዜ ድምጽ አላሰማም። ምክንያቱም፤ ከጀርባ ሆኖ እልቂቱን ያካሄደው ራሱ ህወሓት ስለሆነ ነው። ይህን እልቂት በሚመለከት ሙሉቀን ተስፋውና ተክሌ የሻው ያቀረቧቸውን መረጃዎች ማየቱ ይጠቅማል። **በወልቃይቱ ላይ እልቂት ተካሂዷል (Crimes against humanity). ወልቃይቱ እማራ ነኝ ብሏል። የተካሄደው እልቂት በአማራው ሕዝብ ላይ ነው።**

እኔ የወልቃይትን ጉዳይ በተናጠል አላየውም። በአማራው ላይ የተደረገው የጥላቻ ውሳኔ ውጤት ነው። በተጨማሪ፤ የወልቃይትን ጉዳይ ሳስበው በኢትዮጵያ ሕዝብ ላይ የሚካሄደውንም ስቃይ፤ ሰቆቃና እልቂት ማገናዘብ እፈልጋለሁ። የተለየ የሚያደርገውም ህወሓት በአማራው ብሄር ላይ ያካሄደውና አሁንም የሚያካሄደው የተቀነባበር የእልቂት ዘመቻ ነው። እልቂት ሰዎችን መግደል ብቻ አይደለም። የተፈጥሮ ኃብታቸውንም ነጥቆ እንዲደባረቡ፤ እንዲሰደዱ፤ ቀስ በቀስ ቁጥራቸው እንዲቀንስ ማድረግንም ይጨምራል።

የወልቃይት ጉዳይ ቀስቃሽ ነው

ለማስታወስ የምፈልገው፤ የወልቃይት-ጠገዴ ሰብሳቢና ሕዝባዊ ትግል ሌሎችንም የመሬት ነጠቃዎች እንደሚያጠቃልል መሆኑን ነው። የጠለምትን፤ የሰቲት ሁመራን፤ የዋልድባን፤ የራያን፤ የመተከልን፤ ለሱዳን ብፍላጎት የተሰጡትን መሬቶች ሁኔታም ወዘተ። ይመለከታል።

የወልቃይት-ጠገዴ ጉዳይ የመላው ጎንደራዎች፤ የመላው የአማራ ሕዝብ ጉዳይ ነው። የመላው ጎንደራና የመላው አማራ ሕዝብ ጉዳይ ደግሞ የመላው ኢትዮጵያዊያን ጉዳይ ነው። የአሮሞ ወጣቶች የተናገሩትን አንርሳው። ፊት ለፊት የሚዋጋውና መስዋእት የሚሆነው ጎንደራ መሆኑ እንዳለ ሆኖ፤ በዚህ ጥያቄ መስዋእት የሆነው ጎንደራው ብቻ አይደለም። ለምሳሌ፤ 270 የሚሆኑ የጎጃም አማራዎች በዚህ ጉዳይ ብቻ መስዋእት ሆነዋል። ነገ ጥዋት እንደ ገና የአሮሞው ወጣት ህወሓቶችን “ጎንደራዎችን አትጨፍጭፉ” ቢል ህወሓቶች አይምሩትም።

በህወሓቶች የተነጠቁ መሬቶች ጉዳይና ሕዝባዊ ትግል ትላንት የተጀመረ አይደለም። ትግሉ የተጀመረው ገና ህወሓት ተመስርቶ ስልትና ዘዴዎችን ይፋ ካደረገ በኋላ ነው። ቢያንስ ከ1972 ወይንም ከአርባ አመታት በላይ ሲካሄድ የቆየ የሞት-የሽረት ጉዳይ መሆኑ ነው። ህወሓት ይኼን ለብዙ መቶ ዓመታት የታሰበበት ሴራ ሲጠነሥስ ሕዝቡን እየጨፈጨፈ አካባቢው መሪ፤ ተቆርቋሪና ባለቤት የለውም ከሚል ከተሳሳተ ድምዳሜ ተነስቶ ነው። ወጣቱን ትውልድ ከገደልኩ ባለቤት አይኖርም በሚል በተሳሳተ አእምሮ የተጸነሰ መርህ ዙሮ ዙሮ ወደ-ተሳሳተና አጥፊ የፖሊሲ መርህ ይወስዳል። ለትግራይ ተወላጆችም አይበጅም።

የአማራው ሕዝብ ለምን ኢላማ ሆነ?

በአማራው ላይ በተከታታይ የተካሄደውን ጭካኔ ለማጤን ከተፈለገ ትኩረታችን ከሰብሳቢው ከወልቃይት-ጠገዴ የማንነት፤ የመሬት ባለቤትነትና የኢትዮጵያዊ ዜግነት ጥያቄዎች ላይ መሆን ይኖርበታል።

“የወልቃይት ጉዳይ የሁሉም ኢትዮጵያውያን ጉዳይ ነው።” የጎንደሬው ብቻ አይደለም። የአማራውም ብቻ አይደለም። ጎንደሬው “የአርሞ ደም ደማችን ነው” የሚል መፈክር ይዞ ሲወጣ ኢትዮጵያ የጋራ አገራችን ናት፤ ህወሓት እንደ ባሪያ እንዲገዛን፤ መሬታችን እንዲነጥቀን አንፍቀድለትም ማለቱ ነው። ጎንደሬውና ሌላው የአማራ ሕዝብ ቅድመ አያቶቹ ከመሰረቷት ከእናት አገሩ ከኢትዮጵያ የመገንጠል ፍላጎትና ምኞት የለውም። ስልጣንም የመያዝ ፍላጎት የለውም። ፍላጎቱ ማንነቱን፤ ሙብቱን፤ ነጻነቱን ማስከበር ብቻ ነው።

ቤቱን ልጠይቅ!! ይህንን ስለ አርሞ ወንድሞቻችን የቀረበ መፈክር ሁላችንም እንጋራለን አይደል!!! የአርሞ ወንድሞቻችንን መልእክት!! አርሞውና አማራው የአገር ምስሶዎች ናቸው። እነዚህ ሕዝቦች የሌሉባትን ኢትዮጵያን ለማሰብ አልችልም።

ችግሩን በግልጽ ላቅርበው። የወልቃይት-ጠገዴ ወዘተ ጥያቄ የህልውና ጥያቄ ነው። የመኖር አለመነኖር ጥያቄ ነው። ልክ ህወሓቶች ለትግራይ ሕዝብ ህልውና የመሬት ነጠቃን ሕጋዊ ለማድረግ እንደሞከሩት ሁሉ፤ መሬቱ የተነጠቀባቸው ዜጎች ይኼን መሬት የማስመለስ ግዴታ አለባቸው። ልክ ህወሓቶች የመሬቱን ባለቤትነት የትግራይ ሕዝብ የጋራ ግብ እንዳደረጉት ሁሉ፤ የአማራውም ሕዝብ ነጠቃውን የጋራ ጥቃት አድርጎ የጋራ ትግል ማካሄድ ይኖርበታል። እኛ ከተባበርን ማንም ኃይል አያሸንፈንም!!

የህወሓቶች የተሳሳተ መርህ የመጀመሪያ ውጤት የአካባቢውን የወልቃይት-ጠገዴን፤ የጠለምትን፤ የሰቲት ሁመራንና የሌሎችን የአማራ ብሄር አባላት ህልውና ማጥፋት፤ የቀረውን ማሰርና እንዲሰደዱ ማስገደድ መሆኑ በመረጃ ይደገፋል። የማይካደው ገጽታ አንድ ነው፡- በአማራው ሕዝብ ላይ እልቂት ተካሂዷል፤ በተለይ በወልቃይት ላይ።

የለም መሬት ፍላጎቱ ከፍተኛ ስለሆነ፤ ህወሓት ታላቋን ትግራይ የሚመሰርተው በጎንደሬውና በሌላው መቃብር ላይ ነው። አብዛኛዎቹ የትግራይ ተወላጆች በዚህ የትግራይ ታላቅነት ላይ ተመሳሳይ አቋም አላቸው። ወልቃይትን ጨምሮ የነጠቅነው መሬት ሁሉ የእኛ ነው የሚል እምነት አላቸው። በእኔ ጥናት ግን ይህ “ታሪካዊ መብት” ተብሎ በምንም መስፈርት አይደገፍም። ነጠቃው፤ የህወሓት የፖለቲካ ውሳኔ ነው።

ከመሬት ነጠቃው ጀርባ ያለውን ሴራ በአጭሩ ላቅርበው

የችግሩ እምብርት የህወሓት ጸረ-አማራና ጸረ-ኢትዮጵያ አቋም ነው። ይህ አያከራክርም።

የብሄር ጥላቻ መርዝና ካንሰር ነው። ከትውልድ ወደ ትውልድ ይተላለፋል። የሰላምና የእድገት ጸር ነው። በ1978 ህወሓቶች የመመሪያ ሰነድ አዘጋጅተው “የአማራው ሕዝብ የትግራይ ሕዝብ ጠላት ነው” ብለው በዚህ ብሄር እሴቶችና ህልውና ላይ ጦርነት አወጁበት። ጦርነቱ ቀጥሏል! ይህን የኢትዮጵያ ምስሶ የሆነ ሕዝብ ራሳቸው በጥላቻ ፈርጀው ሌላው ብሄረሰብና ኃይማኖት እንዲጠላውና እንዲመታ ሁኔታዎችን አመቻቹ። አማራው ከቀዩ እንዲባረር የተደረገበት መሰረታዊ ምክንያት ጉረርውን ለማነቅና እንዲጠፋ ለማመቻቸት ነው። ዛሬ የአማራው ሕዝብ በውሳኔና በአመራር አይሳተፍም። ከእነዚህ ተወግዷል።

በአማራው ብሄር ላይ የተካሄደው እልቂት (Ethnic cleansing and genocide) አንዳለ ሆኖ፤ እኔ የምከራከርባቸው የራሴ ስድስት መስፈርቶች አሉ። እነዚህም፤

- 1. **ታሪክ አንጻር ሲመረመር የተነጠቁት መሬቶች የትግራይ አካል ሆነው አያውቁም።**

ለምሳሌ በአጼ ዘርዳ ያዕቆብ (14ኛው ክፍለ ዘመን)ወልቃይት ጠገዴና ሌሎች የተነጠቁ መሬቶች በትግራይ ስር አልነበሩም። የጀርመኖች፤ የእንግሊዞች፤ የፖርቹጊሶች፤ የጣሊያኖችና ሌሎች ካርታዎች የሚያሳዩት

የተነጠቁት መሬቶች የቤንምድር/ጎንደር አካል እንደነበሩ ነው። አጼ ዮሃንስ ለእንግሊዝ ንግሥት ቪክቶሪያ በጻፉት ደብዳቤ ወልቃይት የቤንምድር/ጎንደር እንጅ የትግራይ አካል አለመሆኑን ያሳያል። በትግራይና በቤንምድር/ጎንደር መካከል የጦፈ ንግድ እንደሚካሄድ ያመለክታል። ጥናቶችና ምርምሮች የሚያሳዩት መረጃ የትግራይና የቤንምድር/ጎንደር **ድንበር ተከዜ መሆኑን ነው።** የአጼ ኃይለ ሥላሴና የደርግ መንግሥታት ያስከበሩት የአስተዳደር ካርታ ይኼኑ ድንበር ነው።

2. **ከመሬት ይዘታ አንጻር (Defined Territory)** ሲታይ፤ የተነጠቁት መሬቶች በሕግ የሚታወቁበት መጠሪያ አላቸው፤ ጎንደር፤ ወሎ፤ ጎጃም፤ አፋር ይባላሉ። በእነዚህ አካባቢዎች የሚኖረው ሕዝብ ጎንደራ፤ ወሎዩ፤ ጎጃሜ፤ አፋር ይባላል። ይህን ስል ሌሎች ብሄሮች የሉም ማለቴ አይደለም። ጎንደር የተለያዩ ብሄሮችንና ኃይማኖቶችን የምታስተግድ ክፍለ ሃገር ናት።

3. **ከአስተዳደር አንጻር** ሲታይ የሚያሳየው፤ እነዚህ ክፍላተ ሃገራት በትግራይ ተወላጆች የበላይ ባለሥልጣናት አልተገዙም። ለትግራይ አስተዳደር ግብር ከፍለው አያውቁም። **የሱዳንን ጠረፍ ያስከበረው ጎንደራ ነው።**

4. **ከሕዝብ ስርጭት አንጻር** ሲመረመር፤ የህወሓት ተስፋፊነት የነዋሪውን የብሄር ስርጭት በኃይል ከመቀየሩ በፊት (Before TPLF's enforced demographic changes in the annexed lands and its 1994 census) ያለው ሁኔታ የሚያሳየው፤ በተነጠቁት አካባቢዎች የሚኖረው ሕዝብ፤ ከ98 በመቶ በላይ አማራ፤ ሌላው ቅማንት፤ አገው ወዘተርፈ መሆኑን ነው። በእነዚህና በአፋር ክልል የሚኖረው ጎንደራ፤ ወሎዩና ጎጃሜ፤ አፋር እንጅ፤ የትግራይ ብሄር አባል አለመሆኑን ነው።

5. **ከባህል፤ ከስነ ልቦና፤ ከስነ ጥበብ** ፤ ከሕዝብ ግንኙነት፤ ከጋብቻ፤ ከመከደጋገፍና ከተመሳሳይ እሴቶች አንጻር ሲታይ በጎንደር የሚኖረው ሕዝብ በጎንደራነቱ እንጅ በትግራይነቱ አያምንም፤ ወልቃይቴው “ጎንደራ፤ አማራ ነኝ፤ ማንነቴ ይከበር” እያለ በግድ “ትግራይነትን ተቀበል” የሚለው ጭፍን መርህ ህገ-ወጥ ነው።

6. **ከጅላግራፊ አቀማመጥና** ከኢኮኖሚ ትሥስር አንጻር ሲታይ ጎንደራው በግልጽ የሚታወቅ ድንበር ነበረው፤ ወሎዩው፤ ጎጃሜውና አፋሩም ተመሳሳይ ድንበር ነበረው። የኢኮኖሚውና የማህበረሰብ ግንኙነቱም የሚያንጸባርቀው ይህን ከትውልድ ወደ ትውልድ ሲተላለፍ የቆየ ድንበርና በመሬት ላይ የሚታይ የኑሮ ግንኙነቶች ሁኔታ ነው። ህወሓትና አጋሮቻቸው የፖለቲካ ስልጣን ከመያዛቸው በፊት ተከታታይ የኢትዮጵያ መንግሥታት ይኼን የውስጥ አስተዳደር ድንበር አክብረውት ነበር።

መከራከሪያ ነጥቦችን ለመደምደም፤ ከታሪክ፤ ከመሬት ይዘታ፤ ከአስተዳደርና ከግብር ክፍያ፤ ከጅላግራፊ፤ ከሕዝብ ስርጭት፤ ከስነ ልቦና ባህል ወዘተርፈ አንጻሮች ሲታይ ህወሓት የመሳሪያ ኃይልን ተጠቅሞ የፈጠረው አዲስ የመሬት ነጠቃ፤ ተስፋፊነት፤ የሕዝብ ሰፈራና አዲስ ካርታ ህገ-ወጥ ነው። እኛ መቀበል የለብንም።

ክፍል ሁለት ይከተላል

